

Різні погляди на випоювання телят молозивом

Олексій Андрійков, ветеринарний лікар (патологоанатом, епізоотолог), консультант по годівлі та утриманню ВРХ і птиці

Підвищена увага до випоювання молозива пов'язана з фізіологічними особливостями травлення телят, при якому протягом 36 годин відбувається мембранно-клітинне травлення за рахунок ферментів молозива. Після 36 годин життя відбувається перехід до порожнинного травлення, яке за умови нормотрофії телят закінчується до 5-го дня.

Є кілька варіантів випоювання телят:

- залишити під матір'ю;
- індивідуально з використанням пляшки для випоювання молозивом матері або донора;
- використання дренчерів із молозивом матері або донора.

Кожен із способів має свої переваги та недоліки.

Природне вигодовування

Це найприйнятніший спосіб з погляду фізіології як корови, так і теляти. Надходження молозива йде невеликими порціями та з урахуванням фізіологічної потреби телят різної фізіологічної зрілості. Єдиний момент, який викликає занепокоєння, - це зараження теляти при ссанні інфекційними агентами. На мою думку, ми сильно акцентуємо увагу на санітарії та чистоті, не звертаючи увагу на фізіологічний розвиток теляти. Фізіологічно розвинене теля з правильною годівлею здатне протистояти всім можливим інфекційним агентам.

Якщо у вас у стаді циркулює патогенний сальмонельоз та колібактеріоз, то вирішити проблему захворювання телят можна лише тотальною вакцинацією та протиепізоотичними заходами.

Величезний позитивний момент у цьому методі, крім фізіологічних факторів, — відсутність впливу людського фактора.

Штучне вигодовування телят молозивом

Метод хороший теж не лише з погляду фізіології, а й можливістю контролювати обсяг вживаного молозива. Величезний мінус – це трудомісткість та значний вплив на цей процес людського чинника.

Використання дренчерів для випоювання

Моя думка більш негативна, ніж позитивна. Цей метод має місце, але в деяких господарствах його використовують поголовно, і нормотрофікам, і гіпотрофікам. Вважаю,

що цей метод повинен використовуватися тільки для телят із відсутністю смоктального рефлексу, тобто для гіпотрофіків. Великий мінус цього – людський чинник і порушення фізіологічних принципів травлення телят.

Вищеперелічені методи мають на увазі під собою і разовий обсяг випоювання. Багато рекомендацій у мене викликають нерозуміння та здивування написаного. У всіх рекомендаціях наводять різний обсяг споживання молозива: від 8 до 14% маси тіла теляти за разове годування (тобто для теляти вагою 40 кг це від 3,2 до 5,6 л). При цьому фізіологічний обсяг сичуга коливається від 800-900 мл до 13-15 літрів. При введенні більшого обсягу частина молозива йде в кишечник та передшлунки, що дає передумови непередбачуваних наслідків у травленні.

Але є й інший фактор, про які не говорять з погляду фізіології: при перерозтягуванні стінки сичуга відбувається зниження моторики сичуга та кишечника, а також виникають застійні явища у кровопостачанні та лімфотоків органу. У свою чергу, це призводить не тільки до порушення функції шлунково-кишкового тракту, але й до дисфункції пристінкових залоз (печінка, підшлункова залоза тощо) за рахунок порушення нейрогуморальної регуляції.

Я дотримуюся думки, що критерієм оцінки має бути споживання молозива в кількості 6-10 літрів і більше того в межах 36-48 годин. З точки зору оптимальної фізіології травлення вважаю краще залишати теля під матір'ю протягом 4-5 днів. Це правильніше не тільки з боку обсягів та способу споживання, але й адаптації травлення від молозивного годування через перехідне молозиво/молоко до молока.

Рекомендації щодо управління вирощуванням телят

Рекомендації з управління вирощуванням телят поділю на дві частини:

Рекомендації щодо управління стадом

✓ Збалансована годівля дійного стада, сухостійного періоду. Контроль збалансованості годівлі проводити за розгорнутою біохімією крові. Контроль проводити не лише за основними показниками, а й за показниками забезпечення вітамінами та мінералами.

✓ Збалансувати раціон групи новотільних корів. Проводити контроль біохімії крові.

- ✓ Застосовувати адсорбенти в комбікормах чи кормосуміші для зниження негативного впливу мікотоксинів на організм корови та плода. Рішення про введення адсорбентів приймати лише за результатами дослідження корму або внутрішніх органів тварини. Адсорбентів на ринку дуже багато, тому вибирайте адсорбенти, за якими є дослідження та підтвердження щодо адсорбції окремих мікотоксинів. Якщо в інструкції перераховані всі мікотоксини та адсорбенту приписують 100% адсорбцію всіх, швидше за все, досліджень з адсорбції не проводили.
- ✓ Уважно вибирайте постачальників преміксів. Перевагу віддавайте хелатним формам. Проводьте якісний аналіз складу преміксу на відповідність у незалежних лабораторіях.
- ✓ При купівлі шротів і макухи проводьте дослідження на якісні показники протеїну (кількісний вміст, частка небілкового азоту, розчинність).
- ✓ При проведенні вакцинацій у період сухостою вакцини потрібно вводити курсами спільно з імуностимуляторами.
- ✓ Застосування вітамінно-мінеральних препаратів для телят до 10-денного віку є сумнівним і пов'язане з особливістю функції печінки. Пам'ятайте, що ін'єкції для телят – це не тільки стрес, але й чинник зараження тварин інфекціями. Для забезпечення телят вітамінами та мінералами використовуйте молозиво. У молозиві всі вітаміни та мінерали представлені у біогенній формі та мають велику біологічну доступність. Необхідно провести обробку корови вітамінно-мінеральними препаратами за 14, 7 днів до отелення; під час отелення; 7, 14 днів після отелення. Цією маніпуляцією ми коригуємо недостатність вітамінно-мінеральних сполук у корови, створюємо запас для майбутнього періоду пологів-лактації та передачі комплексу телятам із молозивом та молоком. Особливу увагу приділіть вітамінам А, Е, D. Також можливе введення вітамінно-мінеральних препаратів через кормосуміш або через воду.
- ✓ Дуже акуратно потрібно підходити до введення гліцерину та пропіленгліколю для коригування енергії. Його дозування має бути розрахунковим і введено в раціон для сухостою та роздою.

Управління телятами у молозивно-молочний період

- ✓ Уникайте переохолодження теля після пологів, особливо в зимовий період. Для швидкого зв'язування вологи використовуйте осушувачі шерсті для телят, після осушення надягніть попону.
- ✓ Проведіть оцінку фізіологічної зрілості теляти. Фізіологічна зрілість виражається нормальною чи гарною адаптаційною здатністю новонародженого теляти. Для оцінки телят-нормотрофіків можуть бути такі критерії:
  - маса при народженні теляти не менше 35-38 кг;
  - через 30 хв після народження теля може піднятися на ноги;
  - через 2 години після народження проявляється сильний смоктальний рефлекс (у гіпотрофіків смоктальний рефлекс проявляється до 3 годин після народження);
  - прийом протягом перших 6-8 годин життя близько 2 л молозива;
  - сильна реакція на щипок в області крупа (швидке піднесення, стрибок у бік);
  - густий, довгий і блискучий волосяний покрив.
- ✓ Виберіть стратегію годування телят молозивом у перші 36 годин.
- ✓ Проводьте зважування телят при народженні і щодня до годування молоком, для розрахунку коефіцієнта катаболізму ($K = M2/M1$, де K - коефіцієнт катаболізму, $M1$ - маса теляти при першому зважуванні; $M2$ - маса теляти при другому зважуванні). У телят із нормальною життєздатністю коефіцієнт катаболізму дорівнює 0,99-1,05. Чим вище коефіцієнт катаболізму, тим більша ймовірність захворювання.
- ✓ Проводьте дослідження показників білка у сироватці крові телят методом рефрактометрії.
- ✓ Застосовуйте імуностимулюючі препарати.
- ✓ Застосовуйте фітогеніки. Фітогеніки - це кормові добавки на рослинній основі або ботанічні речовини, є групою натуральних речовин, отриманих з трав, спецій та їх екстрактів. Фітогеніки дозволяють стимулювати розвиток апетиту, стимулюють ферментативну діяльність травної системи та розвиток природної резистентності. Застосування фітогеніків для телят-гіпотрофіків разом із правильним годуванням знизить відсоток смертності.
- ✓ У разі нестачі білків і вуглеводів у сироватці крові потрібно збільшити кратність випоювання телят. Одним із способів підвищення забезпеченості телят поживними речовинами є введення в раціон або застосування для випоювання ЗЦМ. Молочні продукти не здатні покрити потребу теляти в обмінній енергії, протеїні та вуглеводах, особливо в зимовий період. ЗЦМ можна додавати додатково у молоко або переводити телят повністю на годування ЗЦМ.
- ✓ Для більш раннього становлення травлення, повноцінного забезпечення телят поживними речовинами з 3 днів життя згодовувати ПЗР для телят. Перша жуйка у телят з'являється до 7-10 дня. Цю можливість потрібно використовувати для раннього розвитку рубцевого травлення та додаткового забезпечення поживними речовинами. 🐄

ЗМІСТ

НОВИНИ

2 Новини галузі

ЗДОРОВ'Я

- 4** Как контролировать интенсивность отрицательного энергетического баланса и его последствия у высокопродуктивных коров
- 6** Підвищуємо імунітет у ранній післятельний період
- 8** Раннє стирання зубів у молочної худоби
- 10** Закладаємо основу молочної продуктивності у транзитний період

ГОДІВЛЯ

- 13** Вплив стресу на здоров'я та продуктивність ВРХ
- 15** МИКОТОКСИНЫ и их влияние, профилактика и лечение молочного КРС
- 19** SILPRO для високої продуктивності корів
- 20** Стежимо за травленням та продуктивністю корів при холодному стресі
- 22** Лизунці PHYSIOlick незамінні для худоби

ТЕМА НОМЕРУ

- 24** Перспективна технологія спрямованого вирощування молодняка в молочному скотарстві
- 27** Повнозмішаний раціон для телят – модна тенденція або останній аргумент?
- 30** Потреби телят у поживних речовинах
- 32** Імунітет молочних телят
- 34** Особливості травлення у телят в молозивний та молочний періоди
- 36** Різні погляди на випоювання телят молозивом
- 38** Як моніторинг мікроклімату може покращити здоров'я телят
- 40** Рекомендації по утриманню телят взимку
- 42** Індивідуальні будиночки: як зберегти здоров'я та створити комфорт для телят

ТЕХНОЛОГІЯ

- 46** Що робити малим виробникам молока в умовах молочної кризи?
- 47** Охолодження молока за роботизованого доїння корів

Засновано і видається:

ТОВ «Видавництво «АГРО ПРЕС»
Адреса редакції: пр. Степана Бандери, 6, оф. 502, м. Київ, 04073
тел.: +38 066 9477383, <http://agro.press>

Журнал зареєстрований: **17.12.2018**

Реєстраційне свідоцтво: **КВ 23660-13500P**

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «АГРО ПРЕС» внесено до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
Свідоцтво серія ДК № 4881 від 14.04.2015 р.

Редакція:

Єфімова Ірина - директор видавництва, irina@agro.press
Єфімова Олена - головний редактор, elena@agro.press
Макаренко Алла - редактор, info@agro.press

Відділ реклами:

+38 095 3226262, info@agro.press

Відділ розповсюдження:

+38 066 9477383, peredplata@agro.press

Наклад: 2000 прим.

Друк: ТОВ «АРТ СТУДІЯ ДРУКУ»
м. Київ, вул. Попудренка 18, оф. 29, +38 (044) 223 14 65, asd@artprintstudio.com.ua

Проекти нашого видавництва:

Корми і факти

Щомісячний журнал

Птахівництво.ua

Щомісячний журнал

Відповідальність за достовірність опублікованої в журналі інформації несуть автори та рекламодавці. Думка редакції може не збігатися з думкою автора. Всі права належать засновнику та видавцю. Передрук і будь-яке використання матеріалів можливо лише з письмового дозволу видавця. Фотозображення надані безкоштовно замовниками, взяті з офіційних джерел або з фотобанків: www.shutterstock.com, pxhere.com, www.freepik.com.

Пересилаючи тексти, фотографії та інші графічні матеріали, відправник тим самим дає згоду, а також підтверджує згоду зображених на фотографіях осіб на публічний показ, відображення і розповсюдження надісланих текстів, фотографій та інших графічних матеріалів в «Журналі про корів». Відправник також надає право редакції журналу на будь-яку переробку фотозображень, редагування і скорочування текстів.